



Programrapport

Programmets namn: Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar	Ladokkod: VABAR
Antal högskolepoäng: 60 hp	Årskull 20h
Programansvarig: Laura Darcy/Malin Jakobsson	

Underlag för programutvärdering

Som underlag för programrapporten finns studenternas svar på programvärderingen. Denna enkät distribuerades i samband med examenskursens avslut. Svarsfrekvensen var 91 % (11 studenter) efter muntliga och skriftliga påminnelser. Svaren ges på en skala mellan 1-5, där 1=instämmer inte alls och 5=instämmer helt. Nedan redovisas medelvärden på studenternas svar inom parentes, exempelvis: (4,27).

Övriga underlag som tagits i beaktande för programrapporten är samtliga kursrapporter och muntlig kommunikation från de kurser som ingår i programmet och synpunkter från programmets lärare.

Genomströmning av studenter

Vid den aktuella programstarten hösten 2020 var det 21 studenter som började utbildningen, 20 nya påbörjade och 1 student som omkullade.

Det är 11 studenter som påbörjade HT 2020 som har avslutat sina 60 hp och därmed avslutat sin utbildning. Tre studenter har avbrutit utbildningen och resterande har utbildningen under pågående.

I kursunderlaget för HT20-VT22 ses att programmet har haft följande studentantal i kurserna:

- HT 20, Specialistsjuksköterskans vårdande och folkhälsa – 21 studenter
- HT 20 och början av VT 21, Familjehälsovård med inriktning mot barnhälsovård och elevhälsovård – 15 studenter
- VT 21, Ledarskap och förbättringsarbete – 15 studenter
- VT 21, Medicinsk vetenskap med inriktning mot pediatrik – 15 studenter
- HT 21, Pediatrisk omvårdnad i klinisk praxis – 12 studenter
- HT 21, Forskningsmetoder inom klinisk vårdforskning kvalitativ – 5 studenter, Forskningsmetoder inom klinisk vårdforskning kvantitativ – 5 studenter, Forskningsmetoder inom vårdvetenskap – 5 studenter.
- VT 22, Examensarbete med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdom – 12 studenter

Studenternas möjlighet till delaktighet och ansvar

Studenterna möjliggörs delaktighet och ansvar då de utvärderar programmets innehåll, undervisningsformer, examinationer och progression genom muntliga och skriftliga kursvärderingar i varje kurs samt i den avslutande programutvärderingen.

Överlag är studenterna mycket nöjda med utbildningen, dess innehåll och med lärarna. Samtliga studenter svarar att de förmodligen eller definitivt skulle välja samma specialistutbildning och Högskolan i Borås igen

om de skulle valt idag. I relation till utbildningen har studenterna beskrivit att de till största del gillar att programmet går på distans (vilket programmet gjort både innan, under och efter Covid).

I kursrapporter och programvärderingen framkommer att studenterna ser följande förbättringsområden i programmet:

- 1) Metodikursen Forskningsmetoder inom vårdvetenskap, denna kurs upplevdes inte ha förberett studenterna tillräckligt inför examensarbetet.
- 2) Att handledare och examinator är mer samspelade när det gäller vårdvetenskapliga begrepp i examensarbetet
- 3) Fler föreläsningar riktade mot kursens innehåll har önskats i kurserna Familjehälsövård med inriktning mot barnhälsövård och elevhälsövård samt i kursen Ledarskap och förbättringsarbete.
- 4) Mer VFU önskas i kursen Familjehälsövård med inriktning mot barnhälsövård och elevhälsövård.
- 5) Tydligare studiehandledning önskas i kursen Specialistsjuksköterskans vårdande och folkhälsoarbete samt i kursen Ledarskap och förbättringsarbete.
- 6) Att ha ett grupparbete i kursen Specialistsjuksköterskans vårdande och folkhälsoarbete upplevs logistiskt svårt av studenterna. Det tar några veckor innan studentgruppen har satt sig på grund av studenter som blir sent antagna eller hoppar av. Oron över vem man ska skriva med blev stor.

I kursrapporter och programvärderingen framkommer att studenterna anser att deras delaktighet och ansvar gynnas av:

- 1) Distansstudierna som medför att de genom eget ansvar kan både arbeta och studera på ett balanserat sätt.
- 2) Möjligheten att få göra sin VFU där de bor vilket gynnar de studenter som bor utanför VGR
- 3) Examinationsformer där de får möjlighet att lära varandra och av varandra
- 4) Engagerade lärare som kommunicerar på ett bra sätt

Studenternas utveckling av ansvar och delaktighet i sin kommande yrkesroll har utvärderats genom fråga 24, 25, 26 och 29 i programutvärderingen. Här anser studenterna i en hög utsträckning att utbildningen utvecklat deras förmåga att stötta och förstå andra människor (4.36), har förberett dem på att möta människor med olika social, ekonomisk och kulturell bakgrund (4.09) och ökat deras medvetenhet om betydelsen av mänskliga rättigheter och likabehandling i sin framtida yrkesroll (4.27). Vidare menar studenterna att utbildningen tränat dem att ta ansvar för miljö och hållbar utveckling i en hög utsträckning (4.36).

Ansvar och delaktighet i den kommande yrkesrollen har även utvärderats genom frågorna 20, 21, 22 och 23 vilka mer fokuserar på organisering och samverkan. Här anser studenterna i något lägre men fortsatt god utsträckning att utbildningen gett dem verktyg att kunna prioritera och organisera (3.55), förberett dem på att arbeta i grupp med andra yrkesföreträdare (3.73) och tydliggjort vikten av att ta kontakt med läkare om vårdssituationen kräver det (3.91). Vidare anser de i ganska hög grad att utbildningen gjort dem medvetna om vikten av att ta hjälp av erfarna kollegor om de känner sig osäkra (4.0).

Lärolagets analys och utvärdering:

Programmet var upplagt som en modifierad distansutbildning redan innan Covid-19 pandemin, det vill säga att i princip alla föreläsningar och examinationer var via zoom men att någon enstaka examination var på campus. Pandemin medförde att de tillfällen som tidigare var på campus blev förlagda till zoom. Att förlägga samtlig undervisning och samtliga examinationer till zoom har fungerat bra. Generellt har studenterna i hög grad tagit ansvar för sina studier och hanterat de digitala verktyg som använts i undervisning och examinationer på ett bra sätt. För att studenterna ska känna sig delaktiga vid undervisning och föreläsningar på distans krävs genomtänkta pedagogiska metoder, så som reflektioner eller diskussioner i breakoutrooms eller interaktion i chatten så att studenterna inte bara blir passiva lyssnare. Det är en konst att som lärare få studenterna att känna sig delaktiga och alerta en hel dag framför datorn. Detta är något som lärarna i programmet har varit uppmärksamma på. När externa föreläsare föreläst har programmets lärare ibland funnits med för att se till att det blir kontinuerliga raster, att studenterna ges möjlighet att ställa frågor och att delaktigheten möjliggörs på olika sätt.

Kurserna i programmet upplevs som givande och intressanta vilket motiverar studenterna till eget ansvar och delaktighet. Studenterna har möjlighet att önska VFU-platser och väljer också vad de vill skriva sitt examensarbete om, vilket också gynnar deras möjlighet till ansvar och delaktighet.

Studenternas svar på frågorna som kan kopplas till ansvar och delaktighet gentemot utsatta grupper, att ge stöd, likabehandling och så vidare får väldigt fina betyg. Detta avspeglar troligen den vårdvetenskapliga grund som genomsyrar programmet där den enskilda individens upplevelser står i centrum, oberoende av vem personen är. Samt att flera av programmets kurser arbetar med frågor som berör sociala, kulturella och

etiska aspekter i samhället och i vården av barn och unga.

Studenternas svar på frågorna som kopplas till ansvar och delaktighet genom organisering och samverkan i yrkeslivet har något lägre betyg men fortsatt en bra bit över medel. Möjligen kan en del av dessa lägre betyg kopplas till att covid-19 medförde att de under sin VFU fick begränsad erfarenhet av att samverka eftersom max två vuxna fick vistas i samma rum, samverkan skedde över telefon eller datorn och eftersom vården var hårt belastad.

När det gäller studenternas förslag på förbättringar så är synpunkten om metodkursen 1) lyft till programråd och kursen har arbetats om. Önskan 2) om att handledare och examinator ska vara mer samspelade då det gäller vårdvetenskapliga begrepp i examensarbetet lyfts i program och arbetslag. Institutionen har också på webben under Utbildningsrelaterat på A2 tydliggjort sin struktur för vårdvetenskap och användning av de vårdvetenskapliga begreppen vilket underlättar för både handledare och studenter. I kursen Familjehälsövård med inriktning mot barnhälsövård och elevhälsövård har en extra heldag med föreläsningar planerats in utifrån önskemål 3), även kursen Ledarskap och förbättringsarbete ser över möjligheten till ytterligare föreläsning. Vidare önskade studenterna 4) mer VFU inom barnhälsövård och elevhälsövård, detta är dock inte möjligt utrymmesmässigt i nuvarande utbildningsplan. Förbättringsförslaget 5) gäller tydlighet i studiehandledningarna i två av programmets kurser, detta har arbetats med inför nästa kursstart. Grupparbetet 6) är borttaget inför nästa kursstart eftersom studenters sena antagningar och tidiga avhopp försvårar arbete i grupper innan studentgruppen blivit stabil.

Samband mellan programmets kurser samt examensmål, lärandemål, undervisningsformer och examinationer.

Studenternas syn på sambanden mellan programmets kurser samt examensmål, lärandemål, undervisningsformer och examinationer belyses genom fråga 10, 12 och 13 i programutvärderingen. Här anser studenterna i en hög utsträckning att genomförda läraaktiviteter har varit adekvata för deras lärande (4.18) och var utformade så att de fick möjlighet att värdera och utveckla kunskaper som är relevanta för sin framtida yrkesfunktion (4.27). Vidare beskrivs att bedömningar av examinationsuppgifter är utformade så att studenterna fick möjlighet att värdera och utveckla sina kunskaper (4.00).

I kursvärderingar och muntlig kommunikation lyfter studenterna de moment där de får möjlighet att lära sig av varandra som extra positivt. Genom att resonera och reflektera tillsammans med kurskamrater gynnas inläringen och den djupare förståelsen.

Som framkom tidigare i avsnittet om studenternas önskan om förbättring så önskas att vetenskaplig metodkurs förbereder dem bättre för examensarbetet.

Lärlärolagets analys och utvärdering:

Reflektion som pedagogisk metod är tydlig i programmet. Stora delar av programmets examinationer sker via seminarium där studenten förutom att examineras på sitt eget lärande samtidigt lär sig av och lär ut till seminariegruppens övriga deltagare. Examensmål, lärandemål och undervisningsformer är något som ständigt reflekteras och utvecklas i samarbete mellan kursansvariga och examinator men också i programmöten där samtliga programmets lärare och proprefekt deltar. Detta arbete fortskrider hela tiden.

Forskningsanknytning i programmet

Studenternas utvärdering sker genom fråga 27 och 28 i programutvärderingen. Här får programmet höga betyg. Studenterna anser i hög utsträckning att utbildningen gett dem redskap att kunna hålla sig uppdaterade inom aktuell forskning (4.73) och skapat ett intresse för att delta i förändringsarbete och verksamhetsutveckling (4.36).

I samtliga kursrapporter beskrivs att studenterna anser att kursen har forskningsanknytning och att de fått ökad förståelse för forskning och vetenskapligt förhållningssätt.

Lärlärolagets analys och utvärdering:

Genomgående i programmets kurser, från introduktion till examensarbete knyter lärandemål,

undervisningsformer, kurslitteratur och examinationer an till vetenskaplighet och aktuell forskning. Programmets lärare forskar aktivt och deltar i forskarsamhället med vetenskapliga artiklar och konferenspresentationer. Återkommande utvärderas och uppdateras kurslitteratur, föreläsningar och kursmoment för att följa utvecklingen. Docenters, lektors och doktoranders forskning förs in i utbildningen och då kompetens saknas inom lärolaget bjuds föreläsare in.

Genom utbildningen tränas studenterna att forskningsanknyta examinationsuppgifter genom att söka vetenskaplig litteratur, granska den och inkludera den i examinationer. Biblioteket finns som god resurs för studenterna vid litteratursökningar. I examensarbetet på magisternivå som avslutar programmet kommer forskningsanknytning till uttryck genom framskrivning av ett eget arbete vilket ställer stora krav på studenternas vetenskapliga förmåga.

Programmets resurser och hur de har använts

Hur lärartid och lärarkompetens har fördelats i programmet

Specialistsjuksköterskans vårdande och folkhälsa 5 hp (samläses med fler program varav 22 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 300 (66) timmar fördelat på 53 (12) timmar lektorer, 247 (54) timmar adjunkter.

Familjehälsovård med inriktning mot barnhälsovård och elevhälsovård 12.5 hp (samläses med DSK programmet varav 26 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 423 (109) timmar fördelat på 21 (5) timmar lektorer, 372 (96) timmar adjunkt och doktorand, och 30 (8) timmar externa föreläsare.

Ledarskap och förbättringsarbete, 5 hp. (samläses med fler program varav 21 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 180 (37) timmar fördelat på 19 (4) timmar lektorer och 161 (33) timmar adjunkter.

Medicinsk vetenskap med inriktning mot pediatrik, 7.5 hp – 145 timmar fördelat på 129 timmar lektor och 16 timmar externa föreläsare. Kursens externa föreläsningar är sammanlagt på 42 timmar varav 16 är resurser som bekostar programmet och resterande timmar bekostar den fristående kursen Akutmedicin barn då de externa föreläsningarna är gemensamma.

Pediatrisk omvårdnad i klinisk praxis, 7.5 hp – 120 timmar fördelat på 62 timmar lektor och 50 timmar doktorand samt 8 timmar extern föreläsare.

Forskningsmetoder inom klinisk vårdforskning, 7.5 hp (samläses med flera program varav 5 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 326 (18) timmar fördelat på 246 (13) timmar lektorer och 80 (4) timmar adjunkter.

Forskningsmetoder inom klinisk vårdforskning, 7.5 hp (samläses med flera program varav 9 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 185 (17) timmar fördelat på 60 (6) timmar lektorer, 85 (8) timmar adjunkter och 40 (4) timmar externa föreläsare.

Forskningsmetoder inom vårdvetenskap, 7.5 hp (samläses med flera program varav 7 % är barnprogrammets studenter och timmarna det genereras anges inom parentes) – 334 (22) timmar fördelat på 173 (11) timmar lektorer, 106 (7) timmar adjunkter och 55 (4) timmar externa föreläsare.

Examensarbete med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdom, 15 hp – 213 timmar fördelat på 8 timmar professorer, 155 timmar lektorer, 50 timmar doktorander.

Lärolagets analys utvärdering:

Inom programmets barnspecifika kurser arbetar två lektorer, två doktorander och en adjunkt. Barnprogrammets lektorer eller doktorand är kursansvariga i fem av sju kurser i programmet. Examinatorer är alltid disputerade lektorer.

För att säkerställa hög vetenskaplighet inom programmet tas föreläsare med specifik kompetens in i

undervisningen vid behov. Flera föreläsare är ”gratis” då de gör föreläsningen inom sin tjänst i verksamheten. Lärarlaget ser dock ett behov av mer resurser för att kunna betala dem som vill ha betalt, utan att det tar hela kursbudgeten. Detta för att kunna behålla kunniga verksamhetsanknutna föreläsare.

Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Studenternas utvärdering sker genom fråga 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, och 19 i programutvärderingen. Studenterna anser i hög utsträckning att utbildningen förberett dem att klara sitt arbete inom vård och omsorg (4.27), att VFU gett dem möjlighet att träna på kliniska färdigheter (4.73), att utbildningen utvecklats deras förmåga att lösa olika problem som kan uppstå i framtida arbete (4.18) och att de genom utbildningen skaffat sig kunskaper i avancerad omvårdnad som är nödvändiga i kommande yrkesfunktion (4.27). Vidare anser studenterna i hög utsträckning att de skaffat sig tillräckliga kunskaper och färdigheter för att bedöma patienters medicinska tillstånd (4.00).

Studenterna anser att de i något lägre men fortsatt god utsträckning utvecklat sin förmåga att bedöma vårdbehov och dokumentera sina iakttagelser på ett korrekt sätt (3.73), arbeta i komplexa och oförutsägbara situationer (3.64) och blivit förberedda att snabbt agera och fatta beslut i brådskande eller akuta fall (3.09).

I skriftliga och muntliga kursvärderingar beskriver studenterna att teori och praktik flätas samman på ett väldigt tydligt sätt under deras VFU.

Lärarlagets analys och utvärdering:

I programmets tre VFU-perioder (barnhälsovård, elevhälsovård och barnsjukvård) ser vi lärare tydligt hur studenternas teoretiska kunskap får fäste i den praktiska verksamheten. Ett gott tecken på att den kunskap som studenterna inhämtar i programmets teoretiska kurser har stor relevans i verksamheten. För att känna sig helt säker i bedömningar, komplexa situationer och akuta fall behövs lång erfarenhet och det kan inte uppnås genom några veckors VFU. Men via teoretisk kunskap och handledning på VFU får studenterna en god grund att stå på när de är färdiga specialistsjuksköterskor med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar.

Kontakt med verksamheten hålls via programrådsmöten där företrädare för olika delar av barnsjuksköterskans verksamhetsområde erbjuds att vara med. I detta programråd saknas dock studentrepresentanter och en önskan är att fler från verksamheten ansluter sig till rådet. Även på Barnprogrammöten bjuds huvudhandledare från SÄS, Viskans barnmottagning eller andra verksamheter in då och då för att föra dialog kring utbildningen och VFU.